

ПОДРУЖНЯ ЗРАДА ЯК ФЕНОМЕН У ПСИХОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ

Моруга І.І.,

*студентка кафедри психології,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: moruga_irynd@ukr.net*

Васильченко О.М.,

*д.психол.н., доцент, професор кафедри психології,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: vasylenko.olha@gmail.com*

Глобальний процес модернізації, динамізм сучасних соціальних змін визначають актуальність переосмислення значення сім'ї як базової культурної цінності, одного з основних соціальних інститутів, форми соціального гуртожитку, що забезпечує відтворення суспільного життя.

Шлюб, за визначенням соціологів, – це форма стосунків між чоловіком і дружиною, що історично змінюється і через яку суспільство упорядковує і санкціонує їх статеве життя, а також вбачає їх подружні та батьківські права і обов'язки. Термін подружжя, зазначає З. Г. Кісарчук, означає особистісну взаємодію чоловіка і дружини, що регулюється моральними принципами та властивими їй цінностями і передбачає рівноправність і симетричність моральних обов'язків і привілеїв подружжя [1].

Стосунки сучасного подружжя розгортаються сьогодні на тлі суттєвих суспільних перетворень, зокрема зміни сексуальної моралі, сексуальної революції, яка супроводжується послабленням соціального контролю, зростанням анонімності сексуальної поведінки та збереженням секретності позашлюбних зв'язків [2].

Подружні зради – це один із неприємних атрибутів сімейного життя. Однак, в сучасному суспільстві ставлення до цієї проблеми має доволі суперечливий характер. Різні дослідники, консультанти, лікарі висловлюють різні думки з приводу подружньої невірності, вважаючи позашлюбні стосунки типовим явищем для нашої дійсності.

Подружня зрада найчастіше відноситься до порушення очікування сексуальної винятковості одного з подружжя і зазвичай припускає сексуальну невірність. У більшості культур під час інтимних стосунків зазвичай є виразне або припустиме очікування винятковості, особливо у сексуальних питаннях. В той же час, аналіз наукової літератури показав, що вчені до подружньої зради відносять ряд видів діяльності, які можуть бути як із сексуальними стосунками, так і ні, як то: «закінчення стосунків», «позашлюбні стосунки», «обман», «статевий акт», «поцілунки», «милування», «емоційні зв'язки, що виходять за рамки дружби», «дружба», «Інтернет-стосунки», «використання порнографії» та ін. [3]. До поняття «подружня зрада» використовують багато синонімів, як то: обман, перелюб, невірність, позашлюбний секс тощо.

Одну з найбільш послідовних класифікацій позашлюбної поведінки пропонує С. Кратохвіл. Він класифікує позашлюбні зв'язки по тривалості та ступені залученості в них партнерів. В залежності від типу виділених ним

зв'язків, вони по-різному впливають на подружні стосунки. Його класифікація виглядає наступним чином:

1. Випадковий позашлюбний контакт є одиничним випадком зради, з відсутністю романтичних почуттів та прихильності. В наслідок такого контакту не виникає чуттєвих стосунків.

2. Еротико-сексуальні пригоди – позашлюбні сексуальні епізоди, що ґрунтуються на прагненні до розмаїття, отриманні нового сексуального досвіду. Такі контакти дарують обом партнерам різноманітні переживання, які приносять багато задоволення. Важливе значення в відносинах мають сексуальні гри, у яких партнери експериментують з новим тілесним досвідом. Еротико-сексуальні пригоди бувають короткими, із повною відсутністю взаємних зобов'язань та залишають по собі приємні спогади.

3. Подружня зрада характеризується тривалістю, сильною емоційною залежністю від партнера. Несе серйозну загрозу для шлюбу. Їй, як і подружнім відносинам, властиві певні стадії розвитку.

Також психологи вивели деякі закономірності, які дозволяють припустити чи здатна людина до зрад:

1. Дошлюбний сексуальний досвід. За статистикою більше готові до зрад і менше цінують партнера ті чоловіки та жінки, які мали сексуальних партнерів до шлюбу.

2. Досвід батьківських зрад. Чоловіки, які бачили невірність батька, як правило, наслідують таку поведінку, вступивши у шлюб. Жінки ж навпаки, зазвичай віддані своїм чоловікам.

3. Риси характеру та виховання. Виховані в порядній родині, цілком можуть зраджувати своїм шлюбним партнерам. На здатність до зрад також впливають такі риси характеру, як відсутність чуйності, співпереживання, а також запальність, імпульсивність та нервовість.

Подружня невірність – найвища форма зради. Вона не тільки руйнує довіру, але й підточує надію на її відновлення в майбутньому. В більшості випадків зрада призводить до розлучення. Але, навіть, якщо шлюб зберігається, необхідно докласти великих зусиль, щоб добитися безумовного прощення і відродити близькість між подружжям.

Отже, більшість дослідників, що вивчають подружню зраду схилиються до того, що зрада найчастіше виступає джерелом психологічної напруги, оскільки пов'язана з потенційною втратою значимої людини, деформацією дитячо-батьківських відносин, втратою довіри, неможливістю контролювати ситуацію, зростанням суб'єктивного неблагополуччя, яке варіює від різкого зниження самооцінки до руйнівних спроб суїциду [4].

Список використаних джерел:

1. Ковалев С. В. *Психология современной семьи*. – М., 1988.
2. *Психология семейных отношений с основами семейного консультирования: Учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений* / Е. И. Артамонова, Е. В. Екжанова, Е. В. Зырянова и др.; Под ред. Е. Г. Силаевой. – М.: Изд. центр «Академия», 2002 – 192 с.
3. *Психологія сучасної сім'ї: навч. посіб.* / О. А. Столярчук. – Кременчук: ПП Щербатих О. В., 2015. – 136 с.

4. Айвазова Д.Г. Семейное неблагополучие в зеркале психологии/Д.Г. Айвазова//VI-я Международная научная конференция «Психологические проблемы современной семьи. – Москва: Звенигород, 2015. – С. 14-23.